

Охорона культурної спадщини:
анотований бібліографічний список

2024. – Вип. 5. – 30 с.

<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

1. АРМА готує до продажу понад 260 картин з колекції Медведчука [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 17 квіт. – Електрон. дані. *За повідомленням голови Національного агентства з розшуку та менеджменту активів (АРМА) Олени Думи, АРМА готує до реалізації 264 картини, що належали Віктору Медведчуку. Наразі картини перебувають на тимчасовому зберіганні у Національному художньому музеї України. Значну частку колекції складають роботи представників Закарпатської художньої школи - Адальберта Ерделі, Йосипа Бокаша, Золтана Шолтаса. Співробітники АРМА провели повторний огляд активу, а створена конкурсна комісія незабаром виставить їх на реалізацію. Усі кошти від продажу полотен поповнять держбюджет України.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3853489-arma-gotue-do-prodazu-ponad-260-kartin-z-kolekcii-medvedcuka.html>

2. Баранівська М. Директорка Музею книги і друкарства України Валентина Бочковська стала лауреаткою премії Гутенберга-2024 [Електронний ресурс] / Марина Баранівська// Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2024. – 10 трав. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що директорка Музею книги і друкарства України Валентина Бочковська стала цьогорічною лауреаткою премії Гутенберга. Її нагородили за «самовіддану і мужню працю в найважчих умовах зі збереження національних культурних надбань у часи війни», йдеться в офіційному листі музею. Премією, яка присвячена винахіднику друкарського пресу Йоганну Гутенбергу, відзначають тих, хто має видатні мистецькі, технічні чи*

наукові досягнення в галузі поліграфічного мистецтва. Грошова частина премії складає 10 тис. євро. «Наукові дослідження і досягнення щодо збереження й убезпечення української культурної спадщини — це відважна й відповідальна діяльність, яка представляє всіх людей в Україні й за її межами, які віддані збереженню своєї культури та запобіганню втраті писемних і друкованих знань. Умисне знищення книжок — це замах на ідентичність країни — України. Книжки є культурним надбанням, і їхня охорона має суспільне значення», — зазначили члени журі. Текст: <https://detector.media/infospace/article/226679/2024-05-10-dyrektorka-muzeyu-knygy-i-drukarstva-ukrainy-valentyna-bochkovska-stala-laureatkoyu-premii-gutenbergga-2024/>

3. Бардік М. Стиль класицизм у настінному живописі храмів Києво-Печерської лаври [Електронний ресурс] / Марина Бардік // Вісн. держ. акад. керів. кадрів культури і мистецтв України. – 2024. – № 1. – С. 197-205. *Досліджено реалізацію стилю класицизм у монументальному живописі Києво-Печерської лаври. Введено в науковий обіг архівні описи розписів, фото, картограми. На основі архівних джерел досліджено стильові ознаки класицизму в розписах бічного приділа святого апостола та євангеліста Іоанна Богослова Великої церкви та інтер'єра церкви Різдва Пресвятої Богородиці. На основі стильового аналізу та аналізу архівних документів запропоновано робочу гіпотезу для уточнення атрибуції настінного живопису церкви Різдва Пресвятої Богородиці. Простежено його зв'язок із живописною бароковою декорацією Великої церкви (Успенського собору).* Текст:

<https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/302062>

4. Бойко І. У Луцьку врятували від продажу історичну пам'ятку часів Київської Русі [Електронний ресурс] / Іван Бойко // Україна молода. – 2024. – 4 трав. — Електрон. дані. *Йдеться про віднайдену у межах кримінального провадження на Волині історичну пам'ятку часів Київської*

Русі – вирізьблену кам'яну плиту XII - XIII ст. із зображенням двох ангелів. Також зусиллями прокурорів Луцької окружної прокуратури в межах того ж кримінального провадження від незаконного продажу на інтернет-аукціоні врятували іншу пам'ятку періоду Київської Русі – плиту XII - XIII ст. із зображенням "Святого воїна". Текст:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/196/183041/>

5. В інтернеті продаються артефакти з Одеського археологічного музею – ЗМІ [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 28 квіт. – Електрон. дані. *За повідомленням видання «Думська», на одному з приватних інтернет-аукціонів виявили в продажі турецькі та татарські люльки XVI - XVIII ст. із фондів Одеського археологічного музею. За інформацією видання, директор археологічного музею Ігор Піструїл спочатку підтвердив, що раритети, виставлені на продаж, належать музею. Він додав, що теж виявив цей лот на інтернет-аукціоні й сповістив правоохоронців. Згодом директор відмовився коментувати ситуацію. У поліції повідомили, що за вказаним фактом зараз триває розслідування. «Роки три тому, ще до призначення нинішнього директора музею, ці предмети кимось зі співробітників були передані приватній особі на реставрацію. Потім реставратор помер, а про предмети забули. Тепер вони з'явилися на аукціоні. Найімовірніше, ця історія трапилася внаслідок службової недбалості відповідального співробітника музею», - зазначив співробітник карного розшуку.* Текст:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3857744-v-interneti-prodautsa-artefakti-z-odeskogo-arheologicnogo-muzeu-zmi.html>

6. Васіна З. Вбрання Київської Русі / Зінаїда Васіна ; [голов. ред. Н. Прибега]. – Київ : Мистецтво, 2023. – 110, [1] с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: В83184** У виданні представлено найяскравішу сторінку історії українського національного костюма, а саме костюм доби Київської Русі. Авторка Зінаїда Васіна, членкиня НСХУ, художниця-етнограф, науковиця,

дослідниця українського історичного вбрання, презентує реконструкції одягу цієї золоті доби історії України в усьому його розмаїтті. Подано не тільки опис вбрання всіх верств тогочасного суспільства, а й підкріплено його авторським ілюстративним матеріалом. Зазначено, що вбрання доби Київської Русі є невичерпним джерелом пізнання нашої історії, яка на всіх етапах її формування була в авангарді загальноєвропейських цивілізаційних здобутків. Ця багата і невичерпна тема допомагає захоплюватися і пишати нашою багатомісторичною спадщиною, поширювати її у світі.

7. Ватаманюк Н. Сплетіння архітектури та культури на прикладі національних Народних домів у місті Чернівці [Електронний ресурс] / Наталія Ватаманюк, Юлія Собко, Юрій Собко / Сучас. проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. – Київ, 2024. – Вип. 68 – С. 5-21. Зазначено, що наразі збереження історико-культурної спадщини є необхідною передумовою розвитку нації та її культури. Йдеться про історію та сучасний стан Народних домів у м. Чернівці. Описано архітектурні особливості та їх зв'язок із етнічними громадами. Зауважено, що Народні дома будували з різними архітектурними особливостями тієї чи іншої громади. Там відбувалися найважливіші події національно-культурного життя міста. Текст:

<http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/300494/294863>

8. Диво над Дніпром : історія Андріївської церкви крізь призму реставрації 2009 – 2020 рр. / [Н. Куковальська та ін. ; упоряд. та наук. ред. В. Корнієнка ; голов. ред. Н. Прибега]. — Київ : Мистецтво, 2023. — 223 с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: В83188** У книзі за авторством науковців Національного заповідника «Софія Київська» подано розповідь про особливості першої комплексної 11-річної реставрації унікальної пам'ятки - Андріївської церкви у Києві. Тематично висвітлено три етапи проведення реставраційних робіт протягом 2009 – 2020 рр. Перший етап розповідає про укріплення Андріївського пагорба, другий розкриває зміст реставрації

екстер'єру святині, а третій, відповідно, – її інтер'єру, іконостаса та іншого церковного облаштування. Завдяки архівним і друкованим матеріалам, а також натурним дослідженням стало можливим відтворення первісного архітектурного задуму Ф. Б. Растреллі, відновлення живописного почерку іконописців та напрацювань майстрів декоративно-прикладного мистецтва.

9. Для збереження культурних цінностей облаштовують додаткові фондосховища – Карандєєв [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 15 квіт. – Електрон. дані. *Зазначено, що в Україні планують будівництво нових і модернізацію вже наявних сховищ для евакуації та збереження культурних цінностей під час війни. Про це під час робочої поїздки до Одеси заявив т.в.о. міністра культури та інформаційної політики (МКІП) Ростислав Карандєєв. Очільник МКІП розповів, що наразі всі міста України та зокрема Одеса потерпають від відсутності належних фондосховищ. Навіть у тих регіонах, куди наразі евакуюють артефакти з музеїв Миколаївщини, Херсонщини та Одещини, за словами Р. Карандєєва, немає достатньої спроможності прийняти та належним чином зберегти експонати. Також посадовець зауважив, що наразі немає субвенцій для фінансування будівництва укриттів у закладах культури, в той час як на облаштування сховищ в освітніх закладах гроші виділяються.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3852775-dla-zberezenna-kulturnih-cinnostej-oblastuut-dodatkovi-fondoshovisa-karandeev.html>

10. До переліку нематеріальної культурної спадщини додали практику охорони гуцульського орнаменту [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 1 трав. – Електрон. дані. *Зазначено, що Міністерство культури та інформаційної політики України (МКІП) додало до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України нову практику з охорони “Гуцульського орнаменту (узорів) та пов’язаного з ним культурного простору”. Розроблено програму,*

що передбачає залучення молоді до досліджень, популяризації проявів нематеріальної культурної спадщини, пов'язаних із гуцульською орнаменталістикою. Програма складається з кількох напрямків. Серед них - дослідження культури гуцульського орнаменту та пов'язаного з ним простору; взаємозв'язок дереворізьблення, в якому втілюється орнамент, та впливу на нього навколишнього середовища, зокрема зміни клімату та знищення лісу. Ще одним напрямком є програма музейної педагогіки, яка поширюється на дослідження та популяризацію музейних колекцій, в яких є збірки, пов'язані з культурою гуцульського орнаменту. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3858924-do-pereliku-nematerialnoi-kulturnoi-spadsini-dodali-praktiku-ohoroni-guculskogo-ornamentu.html>

11. Долеско С. Українські народні традиції гостинності в контексті сучасного дипломатичного етикету [Електронний ресурс] / Світлана Долеско // Вісн. держ. акад. керів. кадрів культури і мистецтв України. – 2024. – № 1. – С. 218-223. Розглянуто застосування в період сучасності традицій гостинності, притаманних українській народній культурі, в практиці вітчизняного дипломатичного етикету. Центральним вектором статті є предметний аналіз ролі окремих традицій, а саме – застосування традицій вітання іноземних делегацій хлібом і сіллю на вишитому рушникові, співання вітальних пісень, частування гостей традиційними стравами, дарування гостям подарунків, які транслюють традиції матеріальної та нематеріальної культури українського народу. Доведено, що народна українська гостинність й на початку XXI ст. відіграє важливу роль в дипломатичній діяльності, що регламентується правилами дипломатичного етикету. Текст:

<https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/302068>

12. Замки та палаци в туризмі : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 28 листоп. 2023 р. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка [та ін. ; упоряд. І. Винниченко]. – Київ : Геопринт, 2023. – 207 с. : іл., табл. *Шифр*

зберігання в Бібліотеці: А829412 Зі змісту: *Замкова гора у Житомирі як унікальний музейно-історичний комплекс / Г. Махорін. – С. 16-20; Олицький замок князів Радзивіллів як перспективний об'єкт для створення історико-культурного заповідника / О. Ільїна, Л. Ільїн. – С. 60-62; Альтернативні шляхи відродження палацових комплексів Львівської області у контексті збереження національної історико-культурної спадщини (на прикладі палацу Жевуських-Ляницькоронських у смт Розділ) / Х. Ардан, О. Халілова, Д. Каднічанський. – С. 81-84; Замки й туризм: вітчизняні стереотипи та сучасні методики посилення туристичних впливів фортифікаційної спадщини / О. Жукова. – С. 94-98; Палацова спадщина Житомирщини: багата і невідома / І. Конджарян, І. Винниченко. – С. 105-113; Сучасний стан та перспективи розвитку замкового туризму в Україні / І. Посохов. – С. 117-119; Замковий туризм в Хмельницькій області / О. Долинська. – С. 123-126; Замковий туризм як один із перспективних напрямів розвитку туризму в Україні / Г. Гапоненко, О. Євтушенко, І. Шамара. – С. 144-147; Сучасний стан та перспективи розвитку замкового туризму в Закарпатській області / Г. Машіка. – С. 147-149; Пам'ятка місцевого значення як свідчення важливості об'єктів історико-культурної спадщини у туристичній візуалізації столиці (на прикладі особняка Є. В. Іваницького) / Т. Буличева, Т. Гринюк. – С. 167-172; Втрати замкового та палацового туризму в результаті воєнних дій в Україні / Ж. Бучко. – С. 175-178; Палацово-парковий ансамбль «Садиба Попова»: наслідки військового урбіциду та питання відновлення після деокупації / М. Белікова. – С. 178-181; Втрати замкового туризму на прикладі палацово-паркового комплексу «Замок Попова» / А. Макеєва. – С. 181-183; Роль науковців в дослідженні замків та палаців в гуманітарному проекті «Місця пам'яті на мапі України» / С. Уліганець, Л. Мельник, С. Сировець. – С. 198-200.*

13. Здоровило Т. Старовинний артефакт: військовий Тро передав херсонському музею незвичайну знахідку [Електронний ресурс] /

Тарас Здоровило // Україна молода. – 2024. – 7 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про передачу українським військовим Сил територіальної оборони (ТрО) Херсонському обласному краєзнавчому музею старовинного гармана - сільськогосподарського інструмента для обмолоту зерна, який застосовувався до ХХ ст. Як повідомили у музеї, солдат ТрО Володимир помітив артефакт у одному з селищ Бериславського району, та наголосили, що їхня експозиція поповнилась "масштабним і вагомим експонатом".* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/196/183083/>

14. Карпов В. Мініатюрний портрет як елемент культурної спадщини в музейних колекціях [Електронний ресурс] / Віктор Карпов // Вісн. держ. акад. керів. кадрів культури і мистецтв України. – 2024. – № 1. – С. 173-179. *Мета статті - огляд портретних мініатюр в колекціях музеїв як витонченого мистецтва XVI – XIX ст., що тісно пов'язане з історією монархів та аристократії, а також відображення естетичних вподобань замовників портретних мініатюр, мистецьких тенденцій в окреслений період та науково-технологічні можливості виготовлення мініатюр. Наукова новизна полягає у погляді на портретну мініатюру в музейних колекціях як на складову культурної спадщини та важливий візуальний документ історії культури Європи XVI – XIX ст.* Текст: <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/302056>

15. Кащенко Т. Сучасні вимоги до енергоефективної реновації історичних будівель [Електронний ресурс] / Тетяна Кащенко, Роксолана Кордияка // Сучас. проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. – Київ, 2024. – Вип. 68. – С. 260-267. *Розглянуто основні сучасні вимоги до енергоефективної реновації історичних будівель, етапи аналізу характеристик історичних будівель для подальшого формування стратегії реновації та обрання відповідних прийомів і заходів. Зауважено, що енергоефективна реновація історичних будівель є важливою складовою в розвитку існуючої забудови, органічного включення в сучасну структуру міст*

і перспективного поєднання високотехнологічних будівель і об'єктів історичної архітектурної спадщини. Текст:

<http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/301184/294915>

16. Колишню Арку дружби народів у Києві можна знести, вона не є пам'яткою історії – МКІП [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 17 квіт. – Електрон. дані. *За повідомленням Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП), МКІП визнало таким, що не підлягає занесенню до Державного реєстру нерухомих пам'яток, колишній об'єкт культурної спадщини – Монумент на ознаменування возз'єднання України з РФ, розташований у Києві у Хрещатому парку. Згідно з наказом МКІП, «монумент втратив статус пам'ятки історії і може бути демонтований». У фаховому висновку Експертної комісії Українського інституту національної пам'яті (УІНП) з питань визначення належності об'єктів до символіки російської імперської політики наголошено, що попри перейменування Київською міською радою в Арку свободи українського народу, монумент репрезентує виключно радянські ідеологеми та конотації, відтак становить загрозу національній безпеці України.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3853492-kolisnu-arku-druzbi-narodiv-u-kievi-mozna-znesti-vona-ne-e-pamatkou-istorii-mkip.html>

17. Кравченко А. Репрезентація колекції Дніпровського художнього музею порубіжжя XIX – XX століть в експозиційному блоці «Модерн. Авангард. Символізм» [Електронний ресурс] / Анастасія Кравченко // Вісн. держ. акад. керів. кадрів культури і мистецтв України. – 2024. – № 1. – С. 180-186. *Мета статті - виявлення особливостей та закономірностей у репрезентації частини колекції Дніпровського художнього музею порубіжжя XIX – XX ст., представлений в блоці основної музейної експозиції «Модерн. Авангард. Символізм» у період з 19 травня 2018 р. до 23 лютого 2022 р. Зазначено, що включення основної експозиції*

низки картин місцевого художника-символіста Михайла Сапожнікова певною мірою сприяло інтегруванню його постаті та творчого доробку в лінію розвитку українського образотворчого мистецтва першої третини ХХ ст. Текст: <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/302058>

18. Лещенко Н. Принцип «поліфункціональності і рекомбінації функцій» комплексного процесу реставраційно-реконструктивних трансформацій історичного міського середовища [Електронний ресурс] / Нелля Лещенко // Сучас. проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб.– Київ, 2024. – Вип. 68. – С. 38-48. *Розглянуто сформульований автором спеціальний принцип «поліфункціональності і рекомбінації функцій» комплексного процесу реставраційно-реконструктивних трансформацій (РРТ) історичного міського середовища. Показано його відповідність визначеному функціональному системному рівню цілісного процесу РРТ. Розглянуто прийоми, які розкривають цей принцип трансформації та рекомендовані для підвищення якості історичного міського середовища. Показано актуальність використання вказаного принципу для різного за ступенем історико-архітектурної цінності і деструкції історичного міського середовища із застосуванням відповідного комплексу методів РРТ.* Текст: <http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/300541/294866>

19. Локтіонова О. Взаємодія природного та архітектурного ландшафтів на прикладі м. Харкова [Електронний ресурс] / Олена Локтіонова // Сучас. проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. – Київ, 2024. – Вип. 68. – С. 49-61. *Простежено розвиток архітектурного ландшафту м. Харків із моменту заснування Харківської фортеці до теперішнього часу. Дослідженням виділено основні етапи: виникнення фортеці Харків (з 1654 р.), набуття статусу губернії (з 1787 р.), розвиток Харкова як культурно-просвітницького центру (з 1804 р.), Перша світова війна та революційні події (з 1917 р.), Друга світова війна та повоєнне відновлення (з 1941 р.), здобуття Україною Незалежності (з 1991 р.),*

сучасна війна (з 2022 р.). На кожному етапі досліджено вплив природного ландшафту та рельєфних особливостей на утворення та розвиток міста. Проведено паралель із історичними подіями та становленням міста, вивчено взаємодію архітектурного ландшафту із природними перешкодами, виявлено зв'язок між композиційними домінантами та перепадами рельєфу. Текст: <http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/300542/294867>

20. Матарикіна О. Кримськотатарська солона кава для сватів замість українського гарбуза [Електронний ресурс] / Ольга Матарикіна // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 27 квіт. – Електрон. дані. Зазначено, що в лютому 2024 р. Міністерство культури та інформаційної політики (МКІП) внесло кавову традицію кримських татар до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини України. Згідно з кримськотатарськими традиціями, каву люблять навіть дітлахи – до цього їх батьки привчають змалечку. Рецепт кримськотатарської кави для дітей такий: у молоко додають кілька крапель звареного напою. Говорячи про включення кавової традиції кримських татар до переліку нематеріальної культурної спадщини України, голова громадської організації «Алем» Есма Аджієва зазначив: «Ми прагнемо сприяти діалогу для збереження не лише загальної естетики нашої спадщини, але й глибокого розуміння її внутрішніх цінностей та смислів. Ці цінності передаються з покоління в покоління, і наше завдання – їх зберегти». Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3856220-krimskotatarska-solona-kava-dla-svativ-zamist-ukrainskogo-garbuza.html>

21. Міщенко І. Дослідження портретів монархів Австро-Угорщини (XVIII століття) з колекції Чернівецького художнього музею [Електронний ресурс] / Ірина Міщенко // Вісн. держ. акад. керів. кадрів культури і мистецтв України. – 2024. – № 1. – С. 224-228. Йдеться про колекцію Чернівецького художнього музею. Вперше проаналізовано стилістику та характеристику портретів "Портрет жінки" та "Портрет

чоловіка", що увійшли до колекції музею. Аналіз стилістики дозволив встановити їх створення приблизно в другій половині XVIII ст. в стилі рококо. Дослідження атрибутів і костюмів на портреті чоловіка вказує на можливе зображення членів королівської родини Європи. Порівняльний аналіз вказав на схожість цих портретів із парадними портретами імператриці Марії Терезії та її сина імператора Йосифа II. Текст: <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/302070>

22. МКІП та ІР-офіс співпрацюватимуть у сфері охорони культурної спадщини [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 29 квіт. – Електрон. дані. Зазначено, що Міністерство культури та інформаційної політики (МКІП) підписало меморандум із Державною організацією «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» (ІР-офіс) щодо охорони культурної спадщини, цифровізації та розвитку креативних і культурних індустрій. У МКІП зауважили, що меморандум передбачає спільну розробку рекомендацій щодо дотримання прав інтелектуальної власності (ІВ) в культурних і креативних індустріях України, проведення заходів у сфері охорони культурної спадщини, зокрема оцифрування музейних об'єктів, а також щодо розвитку креативних і культурних індустрій та налагодження міжнародної співпраці. Увагу приділено кільком напрямкам: створення кейсів та роз'яснень для креаторів щодо дотримання авторських і суміжних прав, популяризація сфери інтелектуальної власності, вихід українських авторів на європейські ринки, спільні проєкти у галузі культурної спадщини. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3858022-mkip-ta-irofis-spivpracuvatimut-u-sferi-ohoroni-kulturnoi-spadsini-j-rozvitku-kreativnih-industrij.html>

23. Мозговий І. Вже не пам'ятник: Мінкульт вирішив долю знаменитої Арки дружби народів у Києві [Електронний ресурс] / Іван Мозговий // Fakty.ua : [вебсайт]. – 2024. – 17 квіт. — Електрон. дані.

Зазначено, що Міністерство культури та інформаційної політики (МКІП) своїм наказом визнало таким, що не підлягає занесенню до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, колишній об'єкт культурної спадщини — монумент на ознаменування возз'єднання України із Росією, розташований у Києві у Хрещатому парку. Цим рішенням монумент втратив статус пам'ятки історії і може бути демонтований. Вказано, що Арка дружби народів у Києві належить до символіки російської імперської політики та підлягає цілковитому демонтажу. Попри перейменування Київською міською радою в «Арку Свободи українського народу», монумент репрезентує виключно радянські ідеологеми та конотації, відтак становить загрозу національній безпеці України. Про це наголошено у фаховому висновку Експертної комісії Українського інституту національної пам'яті (УІНП) з питань визначення належності об'єктів до символіки російської імперської політики. Текст: <https://fakty.ua/436402-uzhe-ne-pamyatnik-minkult-reshil-sudbu-znamenitoj-arki-druzhby-narodov-v-kieve>

24. Мокроусова О. Г. Архітектурний спадок Павла Альошина у Києві : до 140-ліття з дня народж. / Олена Георгіївна Мокроусова. – Київ : Департамент охорони культур. спадщини, Київ. наук.-метод. центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповід. територій, 2023. – 103 с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б372216**
Висвітлено роль видатного архітектора Павла Федотовича Альошина у творенні архітектурного середовища Києва. Проаналізовано роль Павла Альошина у повоєнній відбудові київських пам'яток: будівлі Червоного корпусу Київського національного університету імені Тараса Шевченка, а також Маріїнського палацу. Зазначено, що знакові київські об'єкти видатного архітектора на сьогодні збереглися і майже всі є пам'ятками архітектури.

25. Музейна справа на Центральноукраїнських землях від зародження до кінця 1930-х років : до 140-річчя музейн. справи на Кіровоградщині / Кіровоград. обл. краєзнав. музей ; [упоряд., авт. передм. та

наук. ред. Б. Шевченко]. – Кропивницький : Поліграф-Сервіс, 2023. – 58, [1] с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: В83004** У книзі йдеться про історію музейної справи на теренах Центральної України. Відтворено обставини виникнення при Єлисаветградському земському реальному училищі першої музейної збірки і перетворення її у 1883 р. в історико-географічний музей та роль у цьому процесі Володимира Ястребова. Описано діяльність у музейній сфері Павла Рябкова, роботу впродовж 1920 - 1930-их рр. офіційно відкритого у травні 1920 р. природничо-історичного (краєзнавчого) музею, історичним правонаступником якого є сучасний Кіровоградський обласний краєзнавчий музей. Окремо висвітлено питання історії будинку, у якому розміщується музейний заклад.

26. На монастирській горі на Полтавщині стартували археологічні роботи [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 9 трав. – Електрон. дані. Зазначено, що наприкінці квітня «Полтавщина» анонсувала початок робіт на Монастирській горі — археологи мають намір знайти підземний хід. Підставою для робіт став лист Ольги Савченко, регіонального заступника директора ДП «НДЦ «Охоронна археологічна служба України» Інституту археології НАН України, щодо необхідності проведення досліджень. Ділянка, де зараз ведуться роботи, входить до меж «Зони охорони Хрестовоздвиженського собору та дзвіниці по вул. Свердлова, 2а». На цій території можуть існувати підземні комунікації монастиря XVII – XVIII ст. У зв'язку із цим, згідно із законом про охорону культурної спадщини, науковці попросили призупинити вишукувальні роботи до завершення археологічних досліджень. Текст: https://risu.ua/na-monastirskij-gori-na-poltavshchini-startuavali-arheologichni-roboti_n148169

27. На Одещині знайшли срібні монети часів Кримського ханства [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 3 трав. – Електрон. дані. Подано інформацію, що у Подільському районі біля села Флора на Одещині історик, член ГО "Краєзнавці Одещини" Сергій Жосан знайшов "Флоранський скарб" — срібні монети часів Кримського

ханства. «Скарб складається зі 140 срібних монет (акче), які карбувалися в Криму в 1480-х роках за часів правління хана Менглі Гірея I», - йдеться у повідомленні ГО "Краєзнавці Одещини" у Фейсбучі. Зазначено, що, ймовірно, скарб був захований під час подільських набігів кримських татар. Вказано, що скарб лежав у горищю на глибині 40 см. Тепер знахідка проходить детальне вивчення та опис, після чого її планується передати до Подільського міського краєзнавчого музею в Одеській області. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3859793-na-odesini-znajsli-sribni-moneti-casiv-krimskogo-hanstva.html>

28. На Одещині пошкоджені 123 культурні пам'ятки, з них 18 національного значення – МКІП [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 16 квіт. – Електрон. дані. Подано інформацію, що в Одеській області з початку повномасштабного вторгнення різного ступеня пошкодження зазнали 123 культурні пам'ятки, з них національного значення – 18. Про це повідомила пресслужба Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП). Зазначено, що т.в.о. МКІП Ростислав Карандеєв у межах робочої поїздки оглянув пошкоджені внаслідок російської агресії пам'ятки культурної спадщини Одеси - Одеський будинок вчених, Одеський художній музей та Одеський Спасо-Преображенський собор. Крім того, очільник МКІП зустрівся з головою Одеської обласної державної військової адміністрації Олегом Кіпером та Одеським міським головою Геннадієм Трухановим, а також із представниками культурної спільноти Одещини. У МКІП зауважили, що в Одеській області активно працюють над виявленням, дослідженням і популяризацією нематеріальної культурної спадщини. Наразі до Національного переліку від Одеської області внесено 10 елементів, з них у 2023 р. – три елементи. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3852803-na-odesini-poskodzeni-123-kulturni-pamatki-z-nih-18-nacionalnogo-znacenna-mkip.html>

29. На правобережжі Херсонщини 86 пам'яток культурної спадщини пошкоджені внаслідок війни [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 18 квіт. – Електрон. дані. За повідомленням начальника Херсонської міської військової адміністрації (ХМВА) Романа Мрочка, на правобережжі Херсонщини 86 пам'яток культурної спадщини мають статус пошкоджених внаслідок війни. «Сьогодні в Україні - День пам'яток історії та культури. Для Херсона та всієї області ця дата - знакова і болісна. Тисячі експонатів, картин, книг, історичних будівель - усього, що представляє нашу культуру та нашу історію, вкрали або знищили російські окупаційні війська», - зазначив Р. Мрочко. Він зауважив, що з одного лише Херсонського обласного художнього музею імені Олексія Шовкуненка росіяни вивезли до Криму близько 10 тис. робіт. Р. Мрочко наголосив, що щодня ворог б'є з лівого берега і продовжує нищити не тільки інфраструктуру, житло херсонців, а й історичне обличчя міста. «Такі реалії Херсона і Херсонщини. Але незважаючи ні на що, ми маємо пам'яті і ідентичність, яку не зруйнуєш і не вкрадеш. І цього росіянам не збагнути ніколи», - сказав Р. Мрочко. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3853841-na-pravoberezzi-hersonsini-86-pamatok-kulturnoi-spadsini-poskodzeni-vnaslidok-vijni.html>

30. На Рівненщині перевіряють стан збереження культових споруд [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 9 трав. – Електрон. дані. За повідомленням голови Рівненської обласної ради Андрія Карауша, у Рівненській області почала роботу комісія Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП) з перевірки стану збереження культових споруд – пам'яток національного значення. Зазначено, що комісія складається з майже 30 людей, зокрема урядовців, правоохоронців, посадовців, у тому числі й обласної ради та адміністрації. Подібного обстеження, як повідомили в управлінні культури та туризму, не було щонайменше 40 років. Перевірять не лише споруди, а й ділянки, де вони

розташовуються, а також наявність цінностей, що становлять важливе значення для культури України. За словами голови облради, в області є 44 пам'ятки національного значення. Також 163 об'єкти мають статус пам'яток місцевого значення. Ця перевірка стосується всіх конфесій, які користуються пам'ятками. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3861738-na-rivnensini-perevirat-stan-zberezenna-kultovih-sporud.html>

31. На Хмельниччині державі повернули пам'ятку археології національного значення [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 9 трав. – Електрон. дані. *За повідомленням Офісу Генерального прокурора (ОГП) у власність держави повернуто пам'ятку археології національного значення – Городище літописного м. Тихомель IX - XIII ст., розташоване на території Ямпільської громади Хмельницької області. Зазначено, що 5 га під Городищем під час інвентаризації незаконно віднесли до земель сільськогосподарського призначення та передали у комунальну власність громади. Через це порушено виключне право власності держави на особливо цінні землі, а також створено реальні ризики пошкодження частини археологічної спадщини. "Аби не допустити її знищення, обласна прокуратура пред'явила до суду позов про зобов'язання повернути ділянку вартістю понад 75 мільйонів гривень законному власникові. Позовні вимоги суд задовольнив", - йдеться в повідомленні. В Офісі генпрокурора додали, що пам'ятка взята на державний облік ще в 1971 р. Цей об'єкт культурної спадщини і землі, на яких він знаходиться, є власністю держави.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3861657-na-hmelniccini-derzavi-povernuli-pamatku-arheologii-nacionalnogo-znacenna.html>

32. На Хмельниччині у власність держави повернули землі поселення II - V століття [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 4 трав. – Електрон. дані. *За повідомленням речниці Хмельницької обласної прокуратури Марини Тисячної, на Хмельниччині за*

позовом прокуратури у власність держави повернули землі історико-культурного призначення вартістю 160 млн грн. “Йдеться про 11 гектарів землі на території Ямпільської селищної громади, на якій розміщувалось поселення черняхівської культури II - V ст. н. е. Цей об’єкт культурної спадщини, як і ділянка під ним, перебуває під особливою охороною і може бути лише у власності держави”. За її словами, під час інвентаризації земель у 2019 р. орган виконавчої влади незаконно відніс цю земельну ділянку до земель сільськогосподарського призначення та передав у комунальну власність громади. Тому, як зауважила речниця, аби не допустити розорювання ділянки та знищення розташованої на ній пам’ятки археології, обласна прокуратура подала до суду позов про зобов’язання повернути ділянку у держвласність. Позовні вимоги прокурора, додала М. Тисячна, судом задоволено в повному обсязі. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3859900-na-hmelniccini-u-vlasnist-derzavi-povernuli-zemli-poselenna-iiv-stolitta.html>

33. Надольська В. Міжнародний досвід упровадження музейної інклюзії [Електронний ресурс] / Валентина Надольська, Світлана Гаврилюк // Проблеми гуманітар. наук : зб. наук. пр. ДДПУ ім. І. Франка. Серія : Історія. – 2024. – Вип. 15 (57). – С. 151-157. Проаналізовано діяльність зарубіжних музеїв, спрямовану на подолання бар’єрів і перешкод в отриманні доступу до музейних предметів, створюваних музейними закладами культурних послуг. Зазначено, що дослідження міжнародного досвіду музейної інклюзії сприяє створенню нових форматів інклюзивної взаємодії людей з інвалідністю та об’єктів культурної спадщини у вітчизняному музейництві. Текст: <http://phh.dspu.edu.ua/article/view/301814>

34. Несен І. Український портретний живопис XVIII – початку XIX століть у зібранні Дніпровського художнього музею [Електронний ресурс] / Ірина Несен // Вісн. держ. акад. керів. кадрів культури і мистецтв України. – 2024. – № 1. – С. 229-235. Вивчено твори окремої колекції

портретів XVIII – початку XIX ст. із зібрання Дніпровського художнього музею, у якій поруч із відомими історичними особами (І. Самойлович, І. Мазепа, І. Скоропадський) бачимо маловідомі постаті (писаря І. Невінчаного, єпископа Йосафа). Визначено їх мистецьке й історичне значення в розвитку національного портретного живопису. Текст: <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/302071>

35. Олена Кондратюк: Україні важливо розповідати правду про війну на всіх міжнародних майданчиках, особливо тих, де беруть участь країни Глобального Півдня [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Верхов. Рада України: офіц. вебпортал. – 2024. – 3 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що Заступниця Голови Верховної Ради України (ВР України) Олена Кондратюк окреслила підсумки візиту до Азербайджанської Республіки та роботи української делегації на Шостому міжнародному мультикультурному форумі у Баку. Вона зазначила, що Україні важливо бути на міжнародних майданчиках, особливо на тих, де беруть участь країни Глобального Півдня. О. Кондратюк із сумом констатувала, що про війну в Україні все менше говорять у своїх промовах і виступах навіть представники міжнародних організацій. Вона нагадала, що, відповідно до звіту правозахисних організацій, за два роки повномасштабного вторгнення РФ знищила в Україні щонайменше 570 релігійних об'єктів, майже половина з яких — православні церкви, третина — протестантські, а ще 15 костелів, 15 синагог та сім мечетей. А ще росіяни пошкодили 700 бібліотек, 114 музеїв, 36 театрів. За даними ЮНЕСКО, загалом по Україні зруйновано чи пошкоджено понад 1000 об'єктів культурної спадщини, зокрема, зі світових списків. Українській культурі завдано збитків на загальну суму приблизно 3,5 млрд доларів.* Текст: <https://www.rada.gov.ua/news/Top-novyna/249188.html>

36. Ольховець О. Причини та наслідки повторного використання фрагментів історичних будівель і споруд [Електронний ресурс] /

Олександр Ольховець // Сучас. проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. – Київ, 2024. – Вип. 68. – С. 315-324. *Розглянуто особливості застосування вторинної сировини в архітектурно-містобудівній діяльності. Повторне використання будівельних матеріалів, окремих фрагментів чи вже непотрібних будівель і споруд є давнім та доволі розповсюдженим феноменом. Найбільш очевидною метою цієї практики є економія людських і матеріальних ресурсів. Разом із тим, на досліджуване явище впливають екологічні, соціальні, політичні, релігійні, культурні, етичні мотиви. Поширення практик рециклінгу в архітектурі та містобудуванні створює передумови для продовження життя зруйнованих історичних будівель і споруд, коли вони, не втрачаючи власної ідентичності, набувають нового символічного значення. За менш сприятливих обставин, об'єкти культурної спадщини дефрагментуються і перетворюються на археологічні артефакти з невідомим минулим. У найгіршому випадку вони як знеособлена сировина розчиняються в новобудовах.* Текст:

<http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/301445/294959>

37. Пустіва В. РФ украла або зруйнувала понад 1 млн українських музейних об'єктів [Електронний ресурс] / Валентина Пустіва // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2025. – 25 квіт. — Електрон. дані. *Наведено інформацію директорки департаменту культурної спадщини Міністерства культури та інформаційної політики України (МКІП) Мар'яни Томин про те, що шкода, завдана Росією, сягає більше 1 млн вкрадених або зруйнованих музейних об'єктів, які відносяться до музейного фонду України. «Це фактично є власністю українського народу», - наголосила чиновниця та додала, що «слід постійно акцентувати на тому, що злочини проти культурної спадщини – це доказова база геноциду проти українського народу».* Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4681981-rf-ukrala-abo-zruinuvala-ponad-1-mln-ukrainskykh-muzeinykh-obiektiv>

38. Росія вкрала або зруйнувала більше мільйона музейних об'єктів України – МКІП [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 25 квіт. – Електрон. дані. *Зазначено, що шкода, завдана росіянами музейному фонду України, є величезною. Йдеться про більше мільйона вкрадених або зруйнованих музейних об'єктів. Про це на пресконференції в Медіацентрі Україна-Укрінформ заявила директорка департаменту культурної спадщини Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП) Мар'яна Томин. За її словами, всі питання обліку, реституційної політики, пошуку, наукового дослідження, вартості предметів, які є культурними цінностями, і повернення їх в Україну мають бути реалізовані на рівні повноцінної працюючої інституції, яка буде підкріплена відповідним законом, а саме - законом про повернення культурних цінностей. «Також треба особливо і постійно акцентувати увагу на всіх можливих позиціях (майданчиках – ред.) на тому, що все-таки злочини проти культурної спадщини – це доказова база геноциду проти українського народу», - вважає представниця МКІП. Нагадано, що США та Україна будуть співпрацювати щодо розслідування злочинів РФ проти культурної спадщини.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3856744-rosia-vkrala-abo-zrujnuvala-bilse-miljona-muzejnih-obektiv-ukraini-mkip.html>

39. Росія має відповісти за знищення культурної спадщини України – Карандєєв [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 6 трав. – Електрон. дані. *За словами очільника Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП), у сьомому пункті Формули миру про «Відновлення справедливості» зазначено, що РФ має нести відповідальність за всі скоєні міжнародно правові злочини. Йдеться не лише про терористичні акти проти нашої держави та мирного населення, але й про знищення культурної спадщини України. З початку повномасштабного вторгнення від російських ракет вже було знищено або пошкоджено понад 1000 пам'яток. Як зазначають у МКІП, кожен день список злочинів,*

скоєних РФ, стає більшим. Одним із головних завдань зараз є об'єднання світової спільноти з метою примусити РФ до миру, зауважили в МКІП.

Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3860705-rosia-mae-vidpovisti-zaznisenna-kulturnoi-spadsini-ukraini-karandeev.html>

40. Салімонович Л. Вапняком у душу [Електронний ресурс] / Лариса Салімонович // Україна молода. – 2024. – 10 трав. – Електрон. дані. *Йдеться про ситуацію навколо історико-культурного заповідника Буша на Вінниччині, який має значну історичну цінність. Акцентовано на загрозах для заповідника у зв'язку з ухваленим без обговорення з місцевою громадою рішенням про початок видобування корисних копалин поміж сіл Буша, Дорошівка та Слобода Бушанська, внаслідок чого кар'єр площею понад 13 га займе історичну гору Лисківка, покривши заповідник і геологічну пам'ятку природи загальнодержавного значення - заказник "Гайдамацький Яр". Надано історичну довідку про Бушу та зазначено, що Асоціація музеїв Вінниччини визнала Бушу та її Гайдамацький Яр одним із семи чудес області, а оборонну фортецю з підземними ходами та скельний храм із рельєфним зображенням внесли до державного реєстру пам'яток.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/3908/196/183139/>

41. Сапелкіна З. Модерне українське мистецтво: європейська тотожність чи окремість [Електронний ресурс] / Злата Сапелкіна // Вісн. держ. акад. керів. кадрів культури і мистецтв України. – 2024. – № 1. – С. 242-248. *Мета статті – виявлення особливостей українського модерну як самобутнього соціокультурного явища. Розглянувши модерн в українському соціокультурному просторі, з'ясовано, що характерним для мистецтва був не лише рух в ногу з європейським часом у набутті експериментального досвіду, але й філософське підґрунтя, спрямоване на самоідентифікацію. Відтак, для багатьох українських митців повний розрив із традиційним мистецтвом став неможливим, і пошук відповіді на питання «хто ми» став причиною вплітання багатовікових етнічних кодів в артпростір новітньої*

доби. Відтак явище модернізму в українській культурі пов'язане насамперед з віддзеркаленням історико-культурної парадигми та пошуку автохтонних сенсів. Текст: <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/302074>

42. Тімохін В. Тектоніка й архітектоніка мережі історичних осередків архітектурно-містобудівної культури в етнічних регіонах України [Електронний ресурс] / Віктор Тімохін, Надія Шебек // Сучас. проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. – Київ, 2024. – Вип. 68. – С. 187-201. *Розглянуто особливості формування та будови мережі невеликих історичних поселень – носіїв архітектурно-містобудівної культури України. Здійснено порівняльний аналіз розташування 262 поселень в 12 етнічних регіонах України з мережею підземних розривних дислокацій, який засвідчив невипадковість вибору місць для розбудови історичних поселень, наявність тенденцій в їх тяжінні до берегів рік і морів, а також у прагненні до уникнення підземних тектонічних розломів і відповідних геопатогенних зон. Виявлено, що більшість таких поселень знаходиться на міжмагістральних територіях, віддалених від зон щільної урбанізації. Обґрунтовано пропозиції щодо необхідності урахування оригінальної архітектонічної та тектонічної будови мережі невеликих провінційних міст і містечок, селищ і сіл, храмів і монастирів із ознаками історичного архітектурно-містобудівного середовища під час повоєнної відбудови та подальшого сталого розвитку поселень і територій України.* Текст: <http://archinform.knuba.edu.ua/article/view/301071/294893>

43. У Берліні відбудеться конференція за участю представників українських музеїв [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 13 трав. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що у Берліні 28 - 29 травня відбудеться міжнародна конференція під гаслом "Від кризи до майбутнього. Нові виклики музеїв в Україні", яка стане найбільшою подією для українських музейників від початку повномасштабного вторгнення РФ. Представники більш як сотні українських музеїв зберуться у берлінській*

галереї *James Simon Gallery*, щоб обговорити стратегії відновлення України та розробити пропозиції щодо майбутніх програм і виставок, враховуючи травматичний досвід війни та очікування відвідувачів. Також музеї планують змінювати свій формат і використовувати цифрові технології для відтворення знищених або пограбованих експонатів. За словами співорганізаторки конференції, гендиректорки варшавської фундації *OBMIN Malgozatti Lавровської фон Тадден*, для майбутнього України музеї відіграють вирішальну роль: вони оберігають багату культурну спадщину України і сприятимуть розбудові міцного та різноманітного українського суспільства. Зауважено, що конференція відбудеться під патронатом української, польської та німецької влади. Текст:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3863051-u-berlini-vidbudetsa-konferencia-za-ucastu-predstavnikiv-ukrainskih-muzeiv.html>

44. У Гаазі відкрилася міжнародна конференція ЮНЕСКО «Культурна спадщина та мир» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 14 трав. – Електрон. дані. Подано інформацію, що у Гаазі в будівлі Палацу миру розпочалася міжнародна конференція ЮНЕСКО “Культурна спадщина та мир”. Україну на конференції представляють заступниця міністра закордонних справ Ірина Боровець, посол у Нідерландах Олександр Карасевич, а також експерти, які документують злочини РФ проти культурної спадщини України. «Знищення культурної спадщини під час збройного конфлікту є не лише трагедією, а й воєнним злочином», - наголосила у промові міністерка закордонних справ Нідерландів Ганке Брюїнс Слот. Вона зазначила, що зниклими безвісти вважаються дуже багато українських творів мистецтва та артефактів. «Тож сьогодні як ніколи актуальна Гаазька конвенція про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту, підписана тут рівно 70 років тому», - наголосила нідерландська урядовиця. Зауважено, що конференція, яка триватиме до 15 травня, організована ЮНЕСКО у співпраці з урядом

Нідерландів. Її мета - об'єднання зусиль світової спільноти, адже 70-та річниця Гаазької конвенції 1954 року дає нагоду поміркувати над досягненнями та новими викликами. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3863367-u-gaazi-vidkrilasa-miznarodna-konferencia-unesko-kulturna-spadsina-ta-mir.html>

45. У 2024 році 215 символів тоталітарного режиму та імперської політики РФ втратили статус пам'ятки культурної спадщини [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2024. – 14 трав. – Електрон. дані. За повідомленням Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП), упродовж 2024 р. статус пам'ятки культурної спадщини місцевого значення втратили 215 пам'ятників, які є символами комуністичного тоталітарного режиму або російської імперської політики. У МКІП вказали, що своїми наказами за поданнями обласних військових адміністрацій із Державного реєстру нерухомих пам'яток України вилучили чотири пам'ятки культурної спадщини в Житомирській, Черкаській та Рівненській областях. Також МКІП видало накази про визнання пам'яток такими, що не підлягають занесенню до Реєстру пам'яток культурної спадщини, взятих на державний облік відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності Закону "Про охорону культурної спадщини" в м. Київ, Закарпатській, Київській, Чернігівській, Полтавській, Черкаській, Миколаївській, Запорізькій, Волинській, Житомирській областях. Протягом 2023 р. знято з державного обліку 55 таких пам'яток, а у 2024 – вже 211. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/u-2024-roci-215-simvoliv-totalitarnogo-rezhimu-ta-imperskoyi-politiki-rf-vtratili-status-pamyatki-ku.html>

46. У Дрогобичі реставрують дзвіницю Церкви Воздвиження Чесного Хреста [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 18 квіт. – Електрон. дані. За повідомленням Дрогобицької міської ради, ремонтно-реставраційні роботи у 2024 р. в Церкві Воздвиження Чесного Хреста у Дрогобичі фінансуються за програмою "Охорона, збереження і

популяризація історико-культурної спадщини у Львівській області на 2021 - 2025 рр.". Зазначено, що реставраційні роботи однієї з вагомих сакральних споруд Львівщини мають завершитися до кінця року. Зауважено, що ця церква, побудована у 1613 р., відома своєю історією та архітектурним ансамблем разом із дерев'яною дзвіницею, яка була зведена поряд у 1661 р. Зараз храм та дзвіниця є музейним об'єктом і разом з найвідомішою дрогобицькою церквою св. Юра входить до музейного комплексу "Дрогобиччина". Текст: https://risu.ua/u-drogobichi-restavruyut-dzvinicyu-cerkvi-vozdvizhennya-chesnogo-hresta_n147666

47. У Києві відбудеться виставка, присвячена культурній спадщині європейських країн на сході України [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 5 трав. – Електрон. дані. За повідомленням Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП), у Києві на Михайлівській площі з 21 травня до 4 червня творці фільму «Євродонбас» презентують вуличну виставку, присвячену культурній спадщині європейських країн на сході України, яку залишили бельгійські, французькі, німецькі, британські та американські промисловці на зламі XIX – XX ст. Мета виставки - розповісти про історичну спадщину Маріуполя, Дружківки, Нью-Йорка, Лисичанська, яку будували промисловці з країн Європи, а також показати стан і руйнацію архітектурних пам'яток до та після повномасштабного вторгнення РФ. Зокрема, на виставці представлена історія будинку британця Джона Г'юза, який заснував Донецьк. Також можна дізнатись про гімназію у Лисичанську, яку залишили бельгійці, млин Пітера Діка у селищі Нью-Йорк, який збудували німці, комбінат Ілліча у Маріуполі, створений американцями та бельгійцями, французьку спадщину Дружківки тощо. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3860338-u-kievi-vidbudetsa-vistavka-prisvacena-kulturnij-spadsini-evropejskih-krain-na-shodi-ukraini.html>

48. У Києві покажуть старовинні прикраси та монети, які повернули після незаконного вивезення [Електронний ресурс] //

Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 29 квіт. – Електрон. дані. За повідомленням Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП) у Національному музеї історії України 30 квітня відбудеться урочиста презентація предметів археології та монет, які свого часу були незаконно вивезені з країни та затримані на кордоні Естонії. Йдеться загалом про 274 предмети, які Естонія повернула Україні. Це прикраси скіфського, передримського та римського часів, а також середньовічні знахідки. Учасники презентації матимуть можливість побачити, зокрема, парадну кінську упряж рубежу VIII - IX ст. – початку IX ст., перстень із птахом X – XII ст., монети візантійських імператорів Костянтина VII Багрянородного, Никифора II Фоки, Іоанна I Цимісхія й Василя II Болгаробійця. У МКІП нагадали, що «правові засади повернення до держави походження незаконно вивезених культурних цінностей визначені Конвенцією 1970 року. Вона передбачає право держави походження звертатися до інших держав-учасниць Конвенції з клопотанням про вилучення та повернення державі походження незаконно вивезених культурних цінностей». Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3858091-u-kievi-pokazut-starovinni-prikrasi-ta-moneti-aki-povernuli-pisla-nezakonnogo-vivezenna.html>

49. У Києві пройде фестиваль "Українська писанка", на якому планують встановити світовий рекорд з писанкарства [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 24 квіт. – Електрон. дані. Зазначено, що фестиваль української писанки, на якому будуть представлені традиції писанкарства з різних регіонів, майстер-класи, благодійний аукціон та спроба встановлення світового рекорду з масового розпису писанок, відбудеться 30 квітня в київському інноваційному парку UNIT.CITY. Зауважено, що цей захід є важливою частиною національної культурної програми та має на меті популяризацію української традиції та мистецтва писанкарства. Текст: https://risu.ua/u-kiyevi-projde-festival-ukrayinska-pisanka-na-yakomu-planuyut-vstanoviti-svitovij-rekord-z-pisankarstva_n147788

50. У МКІП обговорили з представниками громадськості захист Китаєва від забудови [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 7 трав. – Електрон. дані. Зазначено, що очільник Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП) Ростислав Карандєєв обговорив із громадськістю проблему незаконної забудови Китаєва та запропонував створити заповідник для збереження історичного місця, виявленого археологічними дослідженнями. Китаїв - пам'ятка національного значення, знаходиться на межі з Голосіївським національним парком. Тут виявили древній комплекс археологічної культурної спадщини. Це залишки фортифікаційних споруд, трипільська кераміка, житла часів Київської Русі з глиняними печами. Зауважено, що Китаївська пустинь у цій місцевості є одним із найбільших центрів паломництва в Україні. Тут було чернече селище, віддалене від монастиря. Сюди приїздять віряни відвідати не лише церкви, а й печери, первісна схема яких досі не вивчена. Вказано, що прокуратура вимагає повернути землю у Китаєві державі, підтримуючи його статус пам'ятки археології. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3861045-u-mkip-obgovorili-z-predstavnikami-gromadskosti-zahist-kitaeva-vid-zabudovi.html>

51. У Чернівецький музей передали нагороди буковинського чиновника часів Австро-Угорської імперії [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 4 трав. – Електрон. дані. За інформацією Чернівецької обласної ради, члени Товариства австрійсько-німецької культури у Чернівцях передали на зберігання в обласний краєзнавчий музей нагороди буковинського чиновника часів Австро-Угорської імперії Деметра Тушинського. У музеї зазначили, що Деметр Тушинський походив із давньої шляхетської родини, що оселилась в селі Михальча наприкінці XVIII ст. За час успішної служби на різних високих посадах судової системи краю, він отримав багато відзнак. Серед них – ювілейна медаль «Signum Memoria» для державних службовців на честь 50-ої річниці вступу на престол Франца Йосифа I, медаль «За військові заслуги» («Signum

Laudis»), медаль «В пам'ять війни». Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3859907-u-cerniveckij-muzej-peredali-nagorodi-bukovinskogo-cinovnika-casiv-avstrougorskoj-imperii.html>

52. Херсонському краєзнавчому музею передали нумізматичну колекцію [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2024. – 17 квіт. – Електрон. дані. *За інформацією Херсонського обласного краєзнавчого музею, до його фондів передано нумізматичну колекцію. У наборі представлені пам'ятні монети та банкноти, присвячені важливим для українців подіям. «Завдяки шанувальникам музею, наша колекція знову збагачується цінними предметами. Цієї весни до музею було передано велику нумізматичну колекцію від дарувальника, який не хоче афішувати своє ім'я», - йдеться у повідомленні. Зазначено, що під час окупації музей був пограбований російськими військами. У тому числі постраждала група нумізматиків. Втрата цих цінних артефактів стала великим ударом для музею.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3853431-hersonskomu-kraeznavcomu-muzeu-peredali-numizmaticnu-kolekciu.html>

53. Центр міської історії у Львові оцифрував відеоархів 90-х Віктора Неборака [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2024. – 9 трав. – Електрон. дані. *Вказано, що Центр міської історії у Львові оцифрував відеоархів поета та співзасновника мистецької групи «Бу-Ба-Бу» Віктора Неборака. Ініціаторкою проєкту стала дочка письменника, блогерка й культурна менеджерка – Богдана Неборак. Відеоархів складається з понад 150 годин відео із літературних подій, фестивалів, перформансів, концертів, що відбувалися у 1990-их роках й фіксують ключових фігур української культури, час падіння СРСР, початки Незалежності, а також культурне середовище тих часів. Робота розпочалася наприкінці 2021 р. і основний етап завершився перед повномасштабним російським вторгненням. Зауважено, що після початку нової фази російсько-української війни темпи оцифрування державних*

архівів значно зросли. Текст: <https://chytomo.com/tsentr-miskoi-istorii-u-lvovi-otsyfruvav-videoarkhiv-90-kh-poeta-viktora-neboraka/>

54. Через агресію росії 1987 об'єктів культурної інфраструктури зазнали пошкоджень чи руйнувань [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2024. – 4 трав. – Електрон. дані. За повідомленням Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП), станом на 25.04.2024 збитків зазнали 1987 закладів культури (включно з закладами культури, підпорядкованими МКІП та іншим ЦОВВ) України без урахування пам'яток культурної спадщини. З них 324 – знищені (16,3 %). Втрати закладів культури державної форми власності склали 30 об'єктів (12 % від загальної кількості закладів базової мережі загальнодержавного рівня), комунальної форми власності – 1957 об'єктів (6 % від загальної кількості закладів базової мережі місцевого рівня). Зазначено, що найчисельнішою групою закладів культури, які зазнали пошкоджень чи руйнувань, є клубні заклади (48,2 % від загальної кількості закладів культурної інфраструктури, що зазнали збитків). Загалом постраждали: клубні заклади – 958; бібліотеки – 708; заклади мистецької освіти – 153; музеї та галереї – 114; театри, кінотеатри та філармонії – 36; парки, зоопарки, заповідники – 15; цирку – 3. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/cherez-agresiyu-rosiyi-1987-obektiv-kulturnoyi-infrastrukturi-zaznali-poshkodzhen-chi-ruynuvan.html>

55. Я роджена на Буковині ... : альбом з коментарями : до 160-річчя від дня народження Ольги Кобилянської / Чернівецька облрада, Чернівецька обл. військ. адмін, Упр. культури, Чернівецька обл. краєзнав. музей, Літ.-меморіал. музей О. Кобилянської ; [упоряд.: Ю. Микосянчик, І. Яворська ; наук. ред. І. Т. Яворська ; фотографи: В. Гриців, Т. Піц, Н. Смірнов]. — Чернівці : Друк Арт, 2023. — 130, [1] с. : фотоіл. **Шифр зберігання в Бібліотеці : БЗ71801** Розглянуто творчість видатної української письменниці Ольги Кобилянської. Наведено історії з життя великої

*письменниці. Подано цікаві світлини, рукописи та експонати з колекції
Літературно-меморіального музею в м. Чернівці.*

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.

16.05.2024. р.